XIII. évfolyam. Székelyudvarhelytt, 1910. márczius 13. 11. szám.

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet" hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
egész évre 8 kor. fél evre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Tanitóknak egész évre 6 korona

Felelős szerkesztő: Becsek Aladár.

Hirdetések a legolcsóbban számittatnak. Nyilttér sora 50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6–8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér dija előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Budapesti levél.

Budapest, márczius 10.

Hol van most a legelevenebb élet és legnagyobb forgalom Magyarországon? A miniszterek előszobáiban és a politikai párttá átalakulni készülő Nemzeti Társaskör helyiségeiben. Mintha csak valami nagy hadjáratra készülődnék az ország, a melyben minden épkézláb fiára szüksége van. Vége-hossza nincs a fölkinálkozók sorának, a kielégitésre váró ambiczióknak, mellőzések, sérelmek jóvátételére irányuló követeléseknek. A tapasztalatlan szemet könnyen megtévesztenék az efféle jelenségek s arra a téves hiedelemre ösztönöznék, hogy a magyarság nagy részének nincs forróbb óhajtása, mint haptákot állani a bécsi kommandóra s fényes diadalra juttatni az uj kormány vállalkozását, melynek egyetlen világos programpontja, a király és nemzet teljes egyetértésben tartása, azoknak a a pártoknak is benne van a programjukban, a melyek ellen irtó háborut szerveznek most a Lloyd épületben és a miniszteri bürókban.

A tapasztaltabb szemlélőket azonban nem lepi meg ez a tolongás. Hiszen a közelmult években sokszor voltunk már effélének tanui. Ugyszólván minden kormányváltozáskor. De legfőképpen a koalicziós kormány hivatalba léptekor, a mikor ugyanazok a célok, vágyak és érzések csődítették az embereket a miniszteri előszobákba és miniszterek által látogatott klubhelyiségekbe, mint most. Csak az a csodálatos, hogy a koalicziónak egy harminczéves párturalom kárvallottjainak és mellőzöttjeinek kárpótlásával vagy megvigasztalásával is alig akadt több dolga, mint Hédervárynak van mostanság a feléje tolongókkal. Ez pedig azt jelenti, hogy valami nagy politikai sulya nincs az egész tolongásnak. Nem csak azért, mert hiszen a hivek és kinálkozók nagy csődülete a már hatalmon levő koalicziót sem tudta igazán életerőssé tenni, tehát még kevésbbé képes egy, többséget még csak ezután remélő kormányt alkotmányos nyeregbe segiteni. Hanem inkább és főleg azért, mert a tolongók között nem a közvélemény és politikai elhatározás jogosult képviselői és tényezői hemzsegnek, hanem kilencztizedrészben olyanok, a kik ezentul akarnak valamik lenni, a kiknek nullái elé a kormányhatalomnak kell tenni a valamit jelentő számot.

Mindez pedig azért jön a tollunkra, mert a Héderváry-kormány körül mu'atkozó nagy tolongást rendkivül kiszinezik s a Héderváry-kormány fényes diadalának kétségtelen jeléül tüntetik föl. Az osztrák urakházának minapi ülésén tett nyilatkozatok pedig már olyannak fogták fel a magyarországi helyzetet, hogy bátran diktálhatnak nekünk külügyi és hadügyi politikát. A szónokok előbbi ostobán gyülölködő és sápadt félelemmel követelődző hangját a nyugodt biztosságé váltotta föl, a mi ránk nézve még boszantóbb. Mintha csak az uj próbálkozás bécsi barátai is éppen olyan módon akarnák tönkretenni a Héderváry igyekezetét, mint az idevalók.

Azt hisszük, korai az öröm Bécsben és hiu a reménysége az abszolut hatalom nemrégiben félrekergetett eszközeinek is. A Héderváry-kormány pozicziója nem a bécsi pártfogáson, nem is az itthoni politikai kapaszkodók tolongásán fordul meg, hanem azon, hogy miképpen tudja képviselni az országot Ausztriával és az oszták követelődzésnek engedni hajlandó udvari hatalommal szemben s miképpen tudja megnyugtatni a nemzetnek legalább egy részét a tekintetben, hogy a kormány támogatásával nem ad föl jogokat és érdekeket s a Héderváry-kormány álláspontjának parlamenti támogatásával csak a józan politikai czélszerüségnek, nem pedig a bécsi hatalmi tulkapásoknak enged.

Az kétségtelen, hogy e kérdéseket nem a Lloyd-épület termeiben és miniszteri előszobákban tolongók fogják eldönteni. A közvélemény ma még csak odáig van, hogy a Héderváry-kormány vállalkozását a kortesek és hivatalvadászok pénz- és hivatalszerző alkalmának tekinti. A vidékrol jövő hirek abban teljesen megegyeznek, hogy a főispánoktól és képviselőjelöltektől, egy szóval az uj vállalkozás harczosaitól a publikum sok pénzt és egyéb megfogható hasznot vár De a lelkesedés, ugy látszik, nagyon megoszlik s a java része bizony nem a kormány partja felé buzog Egy csomó régi, próbált ember, a ki ismeri vármegyéje viszonyait, nem is hajlandó tettleg szolgálni az uj kormánypártot. A kormánypárt jelöltjei között is több az ambiczió, vágy vagy tolakodás szülöttje. Minden jel arra mutat, hogy Bécsnek

A szocziálpolitika.

A modern idők egyik legszebb ezméje a szocziálpolitika. A franczia forradalom s a nyomában következő nagy társadalmi átalakulás csak a *lehetőségét* adta meg annak, hogy az emberek egyenlők legyenek, de az akkori, valamint az azután következő évtizedek világnézete nem törődött azzal, hogy a gyakorlati életben hogyan is fest végeredményben ez az egyenlőség, sőt mint társadalomtani igazságot meg lehet állapitani, hogy a szabad verseny, illetőleg az egyéni erők korlátlan mérközése majdnem egy évszázadon át a szegénynek és ügyefogyottnak az erősebb és ügyesebb által való korlátlan elnyomását okozta.

Csak a legujabb kor eszmeáramlatának hullámaiból emelkedett ki az a nagy idea, hogy az embereknek ne csak papiroson való egyenlőségét hirdessük, hanem törekedjünk oda, hogy minden embernek meg is adassék arra a mód, hogy tisztességes munkával emberi lényének megfelelő megélési módra tehessen szert. Ennek az ideának elsőszülött gyermeke a *munkásvédelem.*

A *munkásvédelem* természetesen nem pusztán emberszeretet gyümölcse. Nagy része van abban a munkások okszerü szervezkedésének is, mellyel a tőke hatalmától a maguk számára mind több hasznot igyekeznek kicsikarni. A külföldi nagyiparosállamokban ez a kialakulás természetes alapon történt. Először kifejlődött a rengeteg ipari hatalom és a gazdaság, s mikor ez a nagy erő a nemzeti vagyonosság leghatalmasabb oszlopa lett, akkor jöttek a munkások, s részt kértek maguknak ebből a nagy gazdaságból, munkájuk értékének arányában. Sohase felejtem el azt a látványt, a mig egy alkalommal még jogászgyerek koromban kapta meg lelkemet. Wesztfália egyik falujában éjszakának idején végigtekintettem a vidéken. A szembatár mindenfelé égett, világolt s a merre csak ellátbattam, mindenfelé a gyárak és bányák lángnyelvei csapkodtak az égfelé, hirdetvén az ipar nagyságát.

Abban az óriási ipari gazdaságban ki kellett fejlődnie a munkásvédelemnek is, a maga nagy terheivel és költségeivel egyetemben. A munkaadók által meghozott áldozatok legföljebb a jövedelem nagyságát kevesbitették, de magát az ipart létföltételeiben nem érintették.

Óriási a kü'önbség a külföldi és a hazai ipari és a munkásviszonyok között!

A külföldi nagyiparos-államokban is van szocziálizmus. De ez a szocziálizmus az ipari gazdaság gyermeke. A gyermek háborog, követeli a maga jogait, meg is kapta. ha nem egyszerre, hát részletenkint, a lehetőségekhez képest, de mindez magát a *családi törzsvagyont*, a melyből apa és fiu egyaránt élnek, nem érinti. Az egész csak osztozkodás kérdése. E mellett a külfö'di szocziálizmus inkább gazdasági alapon fejlődött, s ha ideig-óráig a politika játszotta is az első hegedüt, mindig ujból visszatért a szocziálizmus a józan *gazdasági alapra*. Hozzá nyugateurópai szocziálizmus, csekély kisebbséget nem tekintve, *nemzeti.*

Hogy fest ezzel szemben a mi szocziálizmusunk? A mi magát az ipart illeti, ez kétféle: a nagyipar szubvencióból, a kisipar meg nyomoruságból él. Nálunk nem az ipari gazdaság — a mi nincs — szülte a szocziálizmust, hanem külföldről ideplántált nyomtatványok, meggondolatlansággal párosult elégedetlenség, egyesek vezérkedési strébersége s a vezérek anyagi jólétre áhitozása, szóval a törvénytelen gyerek előbb született, mint maga az anya: az ipari gazdaság. A mit ezek a mozzanatok teremtettek, az nem egy józan gazdasási munkásvédő irányzat lett, hanem a terrorizmus minden eszközével föntartott *politikai demogógia.* Nem gazdaságilag szervezte ez az irány a munkásokat, hanem lelkileg demoralizálta. Nem azt hirdette, a mit egyik legnagyobb német szociálista vezér hirdetett: „sokat keress és élj jól!", hanem annak a tanitásnak a mérgét csepegtette a munkások szivébe, hogy „ne dolgozzál, de azért uraskodjál, hadd dögöljön meg a gazda".

Sztrájkok és bojkottok sorozatát cselekedték meg ész nélkül. Ha az egyik vezér rosszat álmodott, másnap sztrájk létesült. Nemcsak lehetetlen követelésekkel álltak elő, de a mi a főbaj, *a megháromszorozott munkabérért háromszor kevesebbet dolgoztak.* A ki dolgozni akart, azt megverték, sőt volt rá eset, hogy meg is ölték. Megölték a munkaszabadságot. Csak annak szabad dolgozni, a kinek ők megengedik. A mesterek czéhrendszere helyébe lépett a munkások czéhrendszere, rettenetes nyomással fegyelmezve. A vezérek féktelen gyülöletet hirdettek minden ellen, a mi nem szociálista. Lapjuk a káromlások szótára, hol semmi se szent. Az ipari viszonyokat anarkiába kergették. Mialatt a kereskedelmi miniszterium millióket osztogatott szét szubvenciókra, ők addig tönkretették a magyar ipari termelés biztosságát. Vérig szekirozták, elkeseritették a munkaadókat. Magát az ipari törzsvagyont, a nemzeti termelés versenyképességét kergették veszedelembe, a helyett, hogy virágzó ipar alapján igyekeztek volna előre vinni a munkások gazdasági érdekeit. E mellett mindent l csufoltak, a mi nemzeti. A nagy küzdelemben a nemzet szabadságával szemben foglaltak állást s arraizgatták a tömeget, hogy inzultálják a nemzet vezéreit s csu-

csalódnia kell vagy Héderváryban, vagy a nemzetben. Héderváryban akkor, ha igazán teljesen nemzeti politikára keres és kap többséget; a nemzetben akkor, ha a más politikára hajlandó Héderváry rezsimet erőteljesen visszautasitja. A most mutatkozó tolongás csak hazug illuziókkal tölti el Bécset, melynek táplálása egyébként évek óta egyetlen támasztéka az ottani nagyzási hóbortnak. Nem tartjuk éppen szerencsés dolognak Héderváryra nézve, hogy az uj kormánypárt alakitásának külső jelenségei, bár ilyen csalóka módon, de mégis a bécsi hóbortot szolgálják. Ámde a nemzet szeme is nyitva van s a multak tanulsága szerint a bécsi törekvéseknek éppen olyan kevéssé hajlandó reális, mint látszólagos támasztékot adni. A nemzeti szuverénitás és alkotmányos különállás e tekintetben semmiféle megalkuvást nem tür. És ha a Nemzeti Társaskör urai nem csak azt akarják, hogy rengeteg pénz árán néhány mandátumot keritsenek, hanem szélesebben kivánnak meggyökerezni a nemzetben, az elbukott szabadelvü kormányrendszer önző pártérdekekből bécsi pórázra kötött, magyarán szólva fekete-sárga politikával szakitaniok kell s ugyancsak kirostálni a tolongók közül azokat, a kik nem kész értékeket akarnak az ország érdekében érvényre juttatni, hanem maguk akarnak a kormányba kapaszkodással valamivé lenni. A nemzet reális érdekeit képviselő, tehát szilárd magatartásu, komoly törekvésektől és sulyos felelősség érzésétől áthatott tényezők a szerint fogják a Héderváry további dolgát megitélni, a miut e természetes követelésnek megfelel vagy nem. Pedig a magyar politikának ezek az állandó irányitói, nem pedig a Lloyd-épület és a miniszteri előszobák tolongói.

Nincs okunk sem a bécsiek örömét megokoltnak tartani, sem pedig azon busulni, hogy egy szintelenül indult s a nemzeti törekvésekkel szemben még mindig hideg hatalmi vállalkozás is csődületet képes maga körül előidézni. Magyarország nagy ország s politikájának hullámi együtt hordják a gyöngyöt, korállt és szemetet. Ha a tolongók elrestellik magukat nyüzsgésük ilyetén leleplezésén, nem lesz kár. Hogy az ország közvéleménye már ma is igazi jelentőségében lássa a szóban lévő tolongást, hasznos és szükséges. Vajjon nem érzik ezt a szükséget Héderváry és komoly támogatói is?

B.

BELFÖLD.

A függetlenségi párt egyesüléséről.

Egyik kiváló irányitó emberünk a függetlenségi pártok egyesüléséről a következőleg nyilatkozott:

— A közel jövő és a képviselői mandátumok szempontjából kétségen kivül kivánatos az egyesülés, de én szerintem ilyen kérdésnél nem szabad megmaradni azon az alacson szinvonalon, hogy csak azt nézzük, hogy 25—30 negyvennyo'czas képviselőnél több vagy kevesebb jön-e be a Házba, hanem az a kérdés, hogy egyesülés esetében *tudunk-e együtt olyan pártot alkotni, mely azután eredményesen kormányozhat is* Mert maga az *ellenzékiség* én szerintem *nem önczél*, hanem még egy ellenzéki párt szeme előtt is annak a czélnak kell lebegnie, hogy többségre jutván, tud e alkotó politikát csinálni. Ebből a szempontból nézve a kérdést, az *egyesülést czéltalannak tartom*, mert az Ausztriából észlelhető hihetetlen nagy magyarellenes áramlattal szemben itthon a *48 és 67* közötti ellentétet nem fokozni, hanem *csökkenteni* kell. És a mindenre kaphatók tömegével szemben a *nemzeti irányu hatvanhetes politikát* meg kell becsülni, még 48 as szempontból is. Most az első kellék az lenne, hogy *ne zárjuk el annak az utját* teljesen, hogy a *nemzeti irányok a 67 és 48-ra való tekintet nélkül találkozhassanak az összmonarkikus politika elleni küzdelemben.* De ezt nem is tekintve, a 48-as politikát csak körültekintő modorral lehet előbbre vinni. Ehhez első és föltétlen kellék: a szigoru fegyelem. Ha az ujonnan egyesült pártban megint ismétlődnék az a képtelen állapot, hogy minden ember elvi alapon jogositva érzi magát vezérkedni, olyan pártban eredményes munkáról szó sem lehet. Végül ott van a *választási jog* kérdése. Én részemről a kormány és Justh Gyula választói észjárása között csak a szinben találok különbséget: az egyik fekete-sárga, a másik piros-fehér-zöld. De az eredmény egy: az ország magyar jellegének megszüntetése. Olyan országban, a hol az uralkodó faj közéleti munkálkodásán fordul meg a nemzet sorsa, ott *radikális* választói jogot csinálni kész veszedelem, s áll ez különösen Erdélyre nézve. Én a választó jog kérdésénél a *nemzeti szempontot* minden demokráciánál százszor többre tartom s igy olyan iránnyal, a melyik titkos választó jogot dogmává teszi, én soha ebben az életben egyet nem érthetek.

folják meg az alkotmány sérthetetlenségeért vivott harczot.

Én ilyen viszonyok között a munkás érdekében álló helyes szocziálpolitika első és elengedhetetlen kellékének tartom azt, hogy az államhatalom és törvényhozás minden rendelkezésére álló eszközzel hasson oda, hogy ezeknek a demoralizált állapotoknak végett vessen. Állittassék helyre a munkásszabadság drákói szigorral. *Sztrájkoljon, kinek tetszik, de hagyja azt dolgozni, a ki dolgozni akar.* Ha ekként a nemzeti ipari termelés erkölcsi és anyagi föltételei, versenyképessége, szóval jövő existenciája megmentetik, akkor a munkaadó örömmel fog áldozni munkásai jólétére s nem kell félni, hogy egy mágyán pusztul el iparosgazda és munkás. A tisztességes, dolgozni vágyó munkáselem hálát fog adni azért, hogy a rettenetes politikai munkásterrorizmus hatása alól szabadul. A politikai terrorizmus megtörésével s az anarkia és demoralizáczió megszüntetésével kapcsolatban, illetve eme czél egyik elősegitő eszközéül szervezte az államhatalom a munkásbetegsegitést (s balesetbiztositást, épitsen munkásházakat kertekkel, állitsa föl a munkásjóléti intézmények sorozatát, hogy ezzel is ellensulyozni segitse az esztelen és iparost és munkást egyaránt tönkretevő féktelenkedést a szent és dicső cél: a nagy és erős nemzeti ipari termelés biztos folyamatának a helyreállitása végett. De természetesen zárjon ki onnan légmentesen minden szocziálista anyagot. Éljen meg az esztelen demagógia ilyen politikával szemben, ha tud.

De megbocsáthatatlan tévedés ezeket a munkásjóléti intézményeket éppen a szocziálista demagógok kezére átangedni. Minden fillér, a mit igy kiadunk, nem áldást, hanem átkot fakaszt. S valóságos szatira még azt kivánni a demagógia izgatásától vérig sértett, létében veszélyeztetett iparosságtól, hogy olyan intézményre áldozzon szivesen, a mely éppen a munkásdemoralizáczió okozóit ülteti vezérállásokba, a mi nem a tisztességes munkásság emancziپáczióját, hanem ellenkezőleg, a demagógia igájába való fokozottabb belehajtását jelenti.

Nyiljék ki a kormány és törvényhozás szeme! Lássák be, hogy az a politika, a mely a munkásbiztositási intézményt is mai alakjában megteremtette, jóhiszemü, — ebben egy perczig se kételkedem — de alapjában téves politika. Végképpen tönkre teszi a nemzeti termelés erkölcsi és anyagi föltételeit. A mi pedig a kérdés politikai oldalát illeti, ezzel a politikával főleg vidéken, mind elvesztjük az ipari plurális vótumokat, de azért viszont nem nyerjük meg az egyes szavazatokat sem! E téren legszerencsétlenebb a szájtömés politikája. Egyeseknél talán lehet annyira vinni, hogy nyilvánosan nem lármáznak, ha alattomban dolgoznak is, de viszont ilyeténképpen a szájtömésre utazó fényes előmenetel kilátása még szájasabb demagógokat fog teremteni. De még ha sikerülne is valamennyit egyedül alattomos izgatásra lekenyerezni, még akkor is jobb szeretek én nyilt ellenségeket s lelkes barátokat látni, mint alattomban dolgozó ellenségeket s langyos vagy éppen elkeseredett barátokat.

Mikor tehát a vállalkozó és munkás, az iparos és segéde közti viszonyok rendezésére indul a törvényhozás, a külföld alkotásai e téren nekünk nem *minta* lehet, hanem csak tanuláug. Nekünk saját viszonyainkra, saját iparossaink számára, saját becsületes munkássaink és saját szocziálistáink számára kell törvényt készitenünk. Nem pedig olyan törvényt, mintha Belgium volnánk és nem Magyarország.

—gy—l

KRÓNIKÁS JEGYZETEK.

Székelyudvarhely, márcz 12.

A huszonötösök.

Hangzik a sok mentegetőző beszéd az ujdonsült munkapártiak részéről, mikor szemrehányások érik, vagy mikor nem is érik efélék, hogy: „Kérem, én mindig hatvanhetes voltam, azért kellett most munkapártinak lennem.“ Feltünő és jellemző azonban az is, hogy bár sok kérkedéssel és kihivó modorral kezdenek grasszálni szerte a hazában, mégis amolyan titkos zátkörüséggel igyekeznek szervezkedni mindenütt. Azt a kifejezést, hogy: munkapárti vagyok, azt pironkodva elnyelik, s csak azt mondják hangosabban, hogy: hatvanhetes vagyok.

Szép, szép dolog ez a hatvanhetesség, de ennek a hangoztatása csak hipokritaság. Valljuk és hirdetjük kemény hittel, hogy egy munkapárti se hatvanhetes, s ha jóhiszemüleg nevezi annak magát, akkor nem ismeri a hatvanhetediki közjogi alakulat lényegét és történelmét. Forditsanak vissza csak az 1861-iki országgyülés, meg az 1865 iki országgyülési megnyilatkozások történetére. Látni fogják, hogy ugyanaz a Deák Ferencz, aki az 1867-iki kiegyezést létrehozta, az 1848-ban létrejött alkotmányjogi törvényeknek, az akkor létesitett parlamentáris és társadalmi átalakulásoknak egész komplexumára nézve kivánta a jogfolytonosság fenntartását. És e jogfolytonosság elismerése alapján jött létre az 1867-iki közjogi alakulat.

Deák Ferenczékkel szemben 1861-ben is, 1865-ben is az uralkodó az összbirodalmi fejlődés szükségét hangoztatta. Ennek érdekében kivánta, hogy egyezzenek bele olyan alkotmányosságba, amilyent ő engedélyez. Kivánta a 48-as alkotmányjogi törvényeknek mellőzését, illetve az abba való belenyugvást, hogy e törvényekből csak az lehessen uj alkotmányjogi alap, amit ő akar. 1861-ben Schmerling erőltette ezt az oktroyált alkotmányosságot, 1865-ben Bartal, Sennyey, Majláth és a többi konzervativek igyekeztek Deák Ferenczék ellen oly hangulatot csinálni, hogy a nemzet a béke érdekében, s a maga kimerültségére való tekintettel fogadja el az uralkodónak az összbirodalmat féltő álláspontját. Elégedjék meg annyival, amennyit ilyen körülmények közt az uralkodó jónak lát.

Deák Ferenczék pedig törhetetlen szivósággal állottak a 48 as törvények komplexumával létesitendő jogfolytonosság követelése mellett. Az 1861-iki országgyülési felirat hangoztatta hajthatatlan szilárdsággal, hogy a nemzettel együttes királyi akarat lehet csak törvényhozó erő, külön uralkodói akaratot a magyar alkotmányosság nem ismer. Az 1865-iki felirat pedig bátran odavágta azt is, hogy amikor az uralkodó válogat, vajjon megtartsa-e valamelyik törvényt, vagy ne, akkor absolutizmust csinál és nem alkotmányosságra törekszik. Tisztelt munkapárti urak, ebből a hajthatatlanságból nőtt ki az 1867-iki kiegyezés!

Ezzel szemben mi a munkapárt programmjának a lényege? Ne követeljük a 67-es törvényekben biztositott önálló gazdasági egyéniséget, mert a király nem akarja. Nyeljük le, hogy a 67-es törvények ellenére az országgyülést autokratikus hatalommal elnémitják, s kifejezett akaratát semmibe sem veszik. Tartsuk tiszteletben az uralkodó azon álláspontjat, mely az összbirodalmi egység érdekében ellene mond minden nemzeti követelésnek. Engedjük belopózni közjogunk területére az uralkodó egyoldalu akaratát, a vétójogot, s dolgozzunk e vétójog által megengedett korlátok között.

Ha ez nem oktroyált alkotmányosság, akkor a Schmerlingé sem volt az. Ha az ilyesmibe belenyugvó politikai programm nem az 1865-ik évi konzervativ párt eszmekörének az ismétlődése, akkor a tizenkilencz se egy hián husz. Következik ebből tehát, hogy a tisztelt munkapártiak se hatvanhetesek, hanem Schmerlingistak, vagy hatvanötösök. Avagy pedig éppen arra való tekintettel, mert megalázó béke kedvéért a nemzeti akarat érvényesüléséről is hajlandók lemondani, s igy huszonötöt érdemelnének, huszonötösöknek is nevezhetnők őket. De hatvanheteseknek — amig a történelem tanuságot tesz ellenük — soha, de sohase hivhatják magukat...

Napfiadás.

Az igazhivő muzulmán is arra felé fordul imádkozó ábrázatával, ahonnan a nap kelni szokott. Hitének, reményének, vágyainak bizodalma hatalmat keres a természetben, mely erőben tarthassa; fényt, mely élete szürkeségeit besugározhassa. A gyarló ember kapaszkodni szokott, mint a repkény a tölgyfához. Szükségét érzi a földön inneni és földön tuli protektoroknak, hogy élhessen, erőre kaphasson. A patak is a folyó ölébe szalad, a folyó is a tenger hatalmába furakodik. Minden teremtett lény fél egymagában és siet, hogy a hatalmasokkal egy tálból cseresznyézhessen. Igy kerek a világ, s igy függ össze a gyönge az erőssel és az igazhivő muzulmán a fölkelő nappal.

Hanem a tudomány a maga elvontságában mégse esik ez általános szabály alá. A gyarlóságok, a teremtett lények természetes ösztönei, s az igazhivő muzulmánok áhitatosságai mind kereshetik, ami nekik békét, rendet és nyugodalmat biztosithasson. A tudomány azonban az életben való ezen általános félénkségnek az ellenmondása. A tudomány felvilágositani, a lelkeket önállósitani törekszik; felbontja az erőket atomjaikra, s hirdeti azon módokat, mikkel az erőket igába lehet fojtani. A tudomány bátorságra és küzdelemre tanit. Minden uj eszméjével forradalmat harsonáz, egybekapcsolódásokat választ széjjel, uj alakulásokat kényszerit ki, s a felkelő nap fényességében is keresi a foltokat.

A tudomány nem igazhivő muzulmán, hanem skeptikus birálója minden viszonynak, s az emberek nagy önállóságára és lélekbeli függetlenségére keres folyton és folyton uj alapokat. Ahol tehát a tudományokat üzik, ott csak az lehet a tekintély, aki legtöbb tudományt legalaposabban tudott kifejteni. Aki azonban uri lovasjátékokon első dijakat lovagol ki, s amellett politikában is el szokta galoppirozni magát, még nem lehet tekintély a tudományok otthonában. Ha politikai galoppirozásainak szilajságáért esetleg a földi hatalmasságok kegyes mosolyban részesitik is és hatalmasságukból részt is adnak neki, még akkor se lehet a tudomány előtt tekintély. Csak felkelő nap az igazhivő muzulmánok számára. Letünt politikai napoknak letünésre hivatott utóda.

Eféle uj nap most Tisza István gróf is, kinek tudományos működéséről senki se tud semmit. Politikai elgaloppirozásokat végzett a multban, s abba kezdett ujból. Az uralkodói kegy rámosolyog ezért a vitézi formára való készségeért, s megeshetik, hogy e mosolygásból még hatalom is jut a szilaj lovag számára. Uj nap, feltünő nap mindenképpen, de éppen talán ezért nem lehet tekintély a tudomány előtt. És lám a Magyar Tudományos Akadémia mégis tiszteletbeli tagjává akarja tenni, igazhivő muzulmán jámborságával feléje forditja áhitatos ábrázatát. Ejnye, ejnye, hát a tudomány mivelői is kezdenek elfelejtkezni a tudomány abszolut fenségéről? Kezdik elfeledni, hogy a tudománynak földi hatalmasságokhoz való dörgölődésre nincs szüksége, sőt éppen a földi hatalmasságokon látszik meg legkevésbbé a tudományhoz való dörgölődés? Ugy látszik a magyar tudományok intézete hajlandó ezeket elfeledni.

Mikor Andrássy Gyula gróf került kormánypolczra, akkor is tett hasonlót az Akadémia. Addig nem tartotta tudósnak a gróf ur egyik történelmi tanulmányát, de ahogy irója a hatalom fényével sütött alá, rögtön jutalomban részesitette az Akadémia is a tanulmányt. S most Tisza Istvánt teszi tiszteletbeli taggá. Igaz, hogy neki még történelmi tanulmányai sincsenek, — de hát mit törődik ezzel az Akadémia! Azért Akadémia, hogy fenn ne akadjon ilyesmik miatt! Kél az uj nap, s letünik és más kél helyette. És az igazhivő muzulmán arczra borul a kelő nap előtt, s szent borzalommal tartózkodik tőle, hogy a napban foltokat és az akadémiai tagjelöltben tudományos működést keressen.

Hiába! Élni muszáj a muzulmánnak is, meg a magyar tudós Akadémiának is....

A választók névjegyzéke. Az országgyülési képviselőválasztók névjegyzékének évenként való kiigazitásához szükséges munkálatok, mint az 1899. évi XV. t.-cz. 145. §-a előirja, márczius hónap első napjaiban inditandók meg. Ennek alapján Udvarhelyvármegye központi választmánya f. hó 11-ikén *Sebesi* János alispán elnökletével ülésezett. Az ülés tárgyát az 1911. évben érvényességgel birandó névjegyzék előkészitése képezte. A választmány a névjegyzékek kiigazitására mindenik választó kerületbe 5—5 tagu bizottságot küldött ki azzal, hogy megbizatásában ugy járjon el, hogy munkáját április 10-ig a választmányhoz beterjesszé.

A vármegyeházból.

—

Törvényhatósági közgyülés.

A vármegye törvényhatósági bizottságának f. hó 11-én megtartott közgyülését, sziute csak egy tárgy tette némileg érdekessé. Ennek köszönhette azt a kis mérvü látogatottságot is, a mely ezen a közgyülésen mutatkozott. Ez a tárgy a belügyminiszternek, az Ugron Ákos főispán fölmentésére vonatkozó leirata volt. (A fölmentett főispán különben ezen a közgyülésen már meg sem jelent; az elnöki székben Sebesi János alispán ült.)

A tárgysorozat előtt azonban, még Dr. *Válentsik* Ferencz szólalt fel, a ki hivatkozva a mult havi közgyülésben, ugyane tárgyra vonatkozólag tett kijelentéseire, kifogásolta, hogy a közgyülés tárgyalásainak egyik pontjául sem volt az alispáni jelentés kitüzve. Szerinte, az ex-lex idején való havi rendes közgyülések tartására vonatkozó szabályrendelet megalkotásának czélzata az volt, hogy ilyen alkalmakkor, a törvényhatóság hazafias szelleme megnyilatkozhassék és a kormánnyal szemben ellenállást fejthessen ki. Tehát, főképpen országos ügyekkel való foglalkozás, s nem pedig, a kecske-legeltetés szabályozása, vagy más hasonló jellegü ügyek tárgyalása. Éppen ezért, szomorusággal látja az érdeklődésnek ezt a hiányát, a mostani nevezetes időkben mutatkozó közönyösséget. Szerinte, most előre is tárgyalni kellett volna a főispáni beiktatás kérdését, hogy a törvényhatóság megnyilatkozhassék, akarja-e és milyen körülmények közt a főispán beiktatását teljesiteni.

Ugron János szerint, a mostani gyönge érdeklődés és az ellentállásra való készség hiánya nem azért tünik itt ki, mert a tárgysorozatban nem szerepel az alispáni jelentés. A nemzeti ellenállást, ha erre szükség volna, ennek daczára is ki lehetne fejteni. A tárgysorozatba föl van véve, mint utolsó czim az inditványok tétele is. Amenyiben mulasztás történt, az a felszólalóé, aki az általa szükségesnek látott és tartott hazafias irányu inditványokat, bármekkora számmal, benyujthatta volna. A főispáni beiktatás tárgyalása, a külön, erre szánt közgyülést megelőzően Magyarországon sehol sem volt gyakorlatban. A tudomása szerinti egyetlen esetben: az ő beiktatása előtt maga kérte volt, az akkori alispánt, hogy ezt a kérdést is tárgyaltassa, miután ő ez állás elfogadását, a törvényhatóság hangulatának és bizalmának mikénti megnyilvánulásától tette függővé. A viszonyok azonban most e tekintetben is egészen mások.

Ezután a közgyülés, *Paál* Árpádnak, az állandó választmány által magáévá tett javaslatára, elhatározta, hogy Ugron Ákos főispán távozását sajnálattal veszi tudomással, érdemeit jegyzőkönyvében jegyzi fel s erről Ugron Ákost is értesiti.

Majd számos községi és személyi ügy sebes menetü letárgyalása következett. A beterjesztett különböző községi és alap pótköltségvetéseket és zárszámadásokat a közgyülés elfogadta. *Ugron* Zoltán inditványára pedig, még azt is elhatározták, hogy a választási reform ügyében Budapesten tartandó országos értekezletre, a törvényhatóság részéről is küldöttség megy föl. Ezekután a közgyülés d. e. 10 órakor véget ért.

—

A közigazgatási bizottság ülése.

A vármegye közigazgatási bizottságának f. hó 9-én megtartott ülésén, *Sebesi* János alispán elnökölt, az alispáni jelentést pedig *Paál* Árpád főjegyző terjesztette elő. A jelentés szerint, a mult hónapban 140 utlevelet adtak ki, a mely szám a január hónapihoz képest csökkenést mutat, de még mindig eléggé elszomoritó bizonysága vármegyénk állandóan tartó kivándorlási mozgalmának. Az alispáni hivatal ügymenetében semmi feltünő jelenség nem mutatkozott. Azután a jelentés még Ugron Ákos főispán távozásáról emlékezett meg, kinek ez állásában való működése — az ő ügybuzgósága, a székelység minden ügye iránt tanusitott érdeklődése és jó indulata folytán — az egész vármegyére nézve hasznos volt. Javasolja ezért, hogy a volt főispán érdemeit a bizottság méltassa jegyzőkönyvben s ennek kivonatát neki is küldje meg. A tiszti főorvos jelentése szerint, a vármegye közegészségi állapota, a mult hóban is elég kedvező volt, habár fertőző megbetegedések 70-el több esetben fordultak elő, mint január hóban. Különösen, az ilyen időtájban gyakori, légzőszervi megbetegedések érdemelnek emlitést. A pénzügyigazgatói jelentés adatai szerint, február hóban 11996 kor. 87 fill. egyenes adó folyt be, a mi az elmult év február havi 25231 kor. 09 fill.-nyi bevételéhez képest óriási csökkenést mutat. Ugyancsak jelentékenyen csökkent az állam bevétele a bélyegdij és illetékben, a mely 9953 kor. 46 fill. volt, szemben a mult év február havának 27144 kor. 80 fillérnyi bevételével. Fogyasztási és italadóban 43410 kor. 53 fill. folyt be, mig a mult év ugyane havában 41790 kor. 77 fill. Dohányjövedék czimén pedig, 37045 kor. 30 fill. volt az állam bevétele.

Több más — lényegesebb adatokat nem tartalmazó — jelentés és egyes kisebb jelentőségü községi és személyi ügyekre vonatkozó előadói javaslat tudomásul vétele és elfogadása után — a mult havi ülés határozatához képest — Rhédei János tanfelügyelő tette meg jelentését a nem magyar hitfelekezetü elemi népiskolák tanitási nyelve ügyében. A kérdésnek a mult ülés óta történt átvizsgálása alapján, nem számolhat be kedvező eredménnyel. Az illető községekben ugyanis sem a gyermekek száma, sem pedig a szülők — a kiknek több mint 50%-a nem magyar — nem teszik lehetővé, hogy a magyar nyelvü tanitás a törvény alapján kötelezővé mondassék ki. Ezután a tanfelügyelő azoknak a községi és hitfelekezeti elemi iskolai tanitóknak a személyi pótlékára nézve tett javaslatot, a kik hosszas — legtöbbnyire 30 évnél tovább terjedő — szolgálati idejük s egyéb érdemeik daczára sem részesültek a megfelelő személyi pótlékban. Ennélfogva a bizottság kimondotta, hogy a miniszterhez olyan értelemben tesz előterjesztést, hogy Gálffy Sándor, Kiss György, Lakatos Gáspár, Petres Viktor, Bálint István, Ozsváth Miklós, Máthé József, Nagy Ferencz, Jancsó István, Hodgyai Albert és Bálint András tanitók 200—200 kor. személyi pótlékban részesittessenek.

Ezenkivül emlitésre méltó még a kereskedelmi miniszternek, a bizottsághoz intézett az a leirata, mely szerint a Budapest—Székelyudvarhely közt kért közvetlen vasuti-kocsi járatása, jelen körülmények közt nem valósitható meg, miután ez, a vonatok amugy is nagy mérvü tulterheltsége mellett, állandó késéseket és forgalmi zavarokat okozna.

HIREK.

—

Székelyudvarhely, márczius 13.

Márczius.

Elmulik a tél, felenged a föld. Elolvad a hó, kizöldül a mező. Uj márciusban, uj szellő lengedez. Megujul a természet ereje: felfrissül a lelki világ is.

Csodás alkotó kedvében igy pihen, igy munkál, ekként teremt a föld és a nap egymáshoz való viszonylatában. És valahányszor uj időben élünk: uj remények kelnek.

Minden tavasz lehelete megihlette eddig a magyart Letört vágyai ujra éledtek, hite megerősödött, uj harczra szállt létének örökké való utjain.

Igy lesz-e az idén is? Alig hiszem. De szónoklatban lesz részünk elég Sokkal többet kell most beszélni, mint eddig, hogy kevesebbet is elhigyjenek belőle.

Akkor előtte voltunk annak, aminek most már utána vagyunk. Akkor jövő volt az, röpke szárnyu, magasra törő, büszke reménység, a mi most már csak — mult, leperzselt, leforrázott, leégett, alaktalan törmelék.

Negyven évig nőtt, fejlődött, járta a harcz és a kálvária utját, továbbra sohase apadt, fegyverzete naponta csillogóbb lett, csapásai mind kevésbbé kivédhetők. A nagy Isten, nagy lelkéből kipattant szikra: a szabadság tüze élesztette. Nemzet rajongása kisérte. Vitézek harsonája szólott körülötte.

Vége van. Elbágyadt a legnehezebb végküzdelem előtt. Meghátrált időnek előtte. Meghalt, mikor győzelmét várta mindenki.

De nem a nemzet. Nem az eszme. Nem a sereg.

Csak a régi szabásu lehetetlen, tehetetlen, hitetlen, szervezetlen, *jelszavakon* kérődző, délibábot kergető politika halt meg.

Az eszme él. A nemzet ereje pedig lebirhatatlan.

Uj márczius, uj sereget fog teremteni. Uj idők szelleme, uj feltámadást hirdet.

Lesz-e erre elég erő a magyarban? Nem felelhetünk mással, mint igennel. A vérünk parancsolja, eszünk megerősiti a választ.

Örök, kifogyhatatlan a nemzeti öntudat ereje. Uj ágakat hajt, ha a vihar száját megtördeli. Min-

den tavasz uj lombokat ajándékoz neki. A természet hatalma működik, ha a felhő boritja is a láthatárt, ha a napsugár nem jut is rajta keresztül.

Kétségbe ne essünk! Nincsen rá okunk. Csak idő kérdése, hogy a hamis bálványok összetörjenek, akkor megint eljárhatunk az igaz Isten oltárához.

Azért ilyenek a viszonyok, mert ki kell ábrándulnunk. De még rosszabbnak kell jönnie, hogy egészen jó jöhessen annak utánna.

A szenvedés és küzdelem a jövő boldogságának utja.

—

Műkedvelői előadás.

A székelyudvarhelyi református egyházközség temetője rendezésére és toronyórája beszerzésére rendezett műkedvelői előadás tegnap este folyt le fényes erkölcsi és anyagi sikerrel a „Budapest-szálló" nagytermében Drégely Gábor: „*Szerencse fia*" cz. szatirikus komédiája ment, egy itt-ott fárasztó, technikailag sok helyt ügyetlen, de a maga egészében elég mulatságos darab. Az előadást *Szabó* Dezső főreálisk. tanár rendezte sok szakértelemmel és gonddal. A szereplők emlékezetének *Fischer* Ferencz segitett, mint sugó, ki ugylátszik, e szerepében már nélkülözhetlen a műkedvelőkre nézve. Maguk a szereplők sok tanulással és rátermettséggel fegyverkeztek föl, hogy harczba menjenek az est diadaláért. *Mészáros* Zoltán mint Vargha, szabó mester szerepelt s régi műkedvelő lévén, a tőle megszokott jártassággal tette elevenné kis szerepét. Leánya Irén szerepe *Pálffy* Aladárné kezében volt, a ki a kissé érzelgős alakot bájossá formálta szépségével és szeretetreméltó egyéniségével. Szontagh Márton szerepét *Sebes* József, Epreskertiét *Török* Zsigmond, Dávid tőzsde ügynökét *Kovács* Árpád, Álmodait *Bodó* Elek, a minisztert *Gonda* Tibor, Zárai Zimkót *Szabó* Endre, Sebest *Balázs* Sándor, Gálkutyt *Felszeghy* István, Szücsöt *Losonczy* Géza, Tornót *Gönczi* Gábor játszották ügyesen, gondosan dolgozva ki itt-ott a szerepek parányibb részleteit is. Kisebb szerepekben a férfiak közül még *Hargita* Károly, *Herczegh* Ferencz és *Farkas* Imre járultak az előadás sikeréhez.

A főszerep: a „Szerencse fia" *Dobó* Zoltánnak jutott, ki a szabóból miniszterré lett fiatal strébér alakját sok humorral, jóizű bonhommiával és fölényes elegancziával rajzolta meg. Dobó Zoltánt különben a darab előadását hátráltató technikai okok elhárításáért is hála illeti. A II. III. és IV. felvonás izléses diszletei Pálla Jenő főreáliskolai tanár tervei után és felügyelete alatt készültek. — A női szereplők közül *Schiller* Irma Stephaniát, egy parverü, gazdag zsidónét szatirizált állandó derültséget keltve. *Benedek* Irénke egy szerelmes leánykát alakitott sok bájjal, a szépség és ifjuság veleszületett ártatlan kaczérságával. Méltó pártnere volt *Nevelics* Miczi Lili szerepében, kedvességével, üdeségével egy szebb tavasz emlékét gyujtva fel a Ref. szivében. Álmodayné alakját egy kipróbált műkedvelőnk: *Fischer* Ferenczné alakitotta a tőle megszokott rutinnal.

A szindarabot prolog előzte meg, melynek előadásával *Tamás* Annuska behizelgő hangja és szép szavaló készsége juttatta kifejezésre a prolog irójának hellén szellemü életfelfogását, dicsőitve a kaczagó életet, az egészséges nevetést. Kár, hogy e prózában irt költemény poétikus érzésü szerzője a névtelenség szerény leplébe burkolózott. S most — last, not least — meg kell emlitenünk az est egyik fénypontját, *Benke* Mariska énekét, (a rendező ügyesen szőtte be ezt a darab keretébe) melyet a közönség hatalmas tapsviharral köszönt meg. Gyönyörü hanganyaggal, kitünő iskolázottsággal, a legmagasabb hangvidékeken is teljesen kész biztossággal adott elő az énekesnő egy olasz dallamot s utána egy Petőfi költeményére irt müdalt. A lelkes hangulat, mely e dal nyomán kelt, méltán egészitette ki az egész előadás nyomán fakadt élvezetet.

Az előadás után táncz, majd a szünóra alatt tombolajáték folyt, melyben 290 kor. értékü czinos tárgyat sorsoltak ki. A termet zsufolásig megtöltő közönség a reggeli órákig mulatott — hogy a prolog elmés fordulatát használjuk — a halottak javára s annak örömére, hogy a beszerzendő „toronyóra" mutatója még nem inthet a hazatérésre. — Végül elismeréssel kell adóznunk a rendezőség két elnökének: Dr. Solymossy Lajos főgondnoknak és Vajda Ferencz esperesnek e jótékony est rendezése körül kifejtett buzgó tevékenységért, nem különben Szabó Dezső tanárnak, ki a szindarabot fáradhatlan türelemmel és kiváló ügyességgel tanitotta be. *(—n.)*

A polgárság ünnepe. *A székely Dalegylet* a márczius 15-iki ünnepélyt az idén is megünnepeli. és pedig a következő műsorral: 1. Hymnusz, énekli a Dalegylet. 2. „Talpra magyar" előadja *Bólint* József joghallgató. 3. Emlékbeszéd. tartja Dr. *Válentsik* Ferencz orszgy. képviselő. 4 Kossuth Lajos nóta, énekli a Dalegylet. 5. Szaval *Dózsa* Sárika 6. Szózat, énekli a Dalegylet.

A népszámlálás előkészületei. A kormány sürgős feladatai közé tartozónak tartja az 1910 évi népszámlálás foganatositására szükséges törvényhozasi intézkedés biztositását. Evégből, mihelyt összeül a képviselőház, törvényjavaslatot fog benyujtani. Mivel azonban a népszámlálás előmunkálatai hónapokat vesznek igénybe és általános nemzeti érdekből igen nagy gondosságot igényelnek, a népszámlálás előmunkálatait már a közel jövőben megkezdik.

Iskolavizsgálat. Mint lapunknak jelentik, *Chalupka* Rezső, vármegyénk kir. s. tanfelügyelője, az elmult hét folyamán hivatalosan meglátogatta és megvizsgálta a székelydályai és homoródkeményfalvi állami, a patakfalvi, óczfalvi, miklósfalvi, szentlászlói, égei, homoródjánosfalvi, homoródvárosfalvi, recsenyédi, gyepesi községi s a sándortelki, telekfalvi és kányádi református elemi iskolákat.

Szent Antal-estély. Folyó hó 6-án *Finkér* nővérek és *Reichert* Ádel igen sikerült estélyt rendeztek. *Füstös* Gyula bekezdő éneke után *Kertész* Béla játszott hegedün, édes anyja zongora késérete mellett és helyes szép játékával jogosan kiérdemelte a közönség tetszését. Rendkivül kedves volt *Boga* Janka szavalata, Mater dalorosa czimü költeményt adta elő olyan kiváló szinezéssel, milyent igazán ritkán van alkalom hallani. *Szemlér* Ferencz tanár szabad előadása mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét. Gyönyörü gondolatokban a tőle megszokott módon beszélt a keresztény nő erkölcseinek szépségéről s beszédének szépsége és igazsága egészen áthatotta a hallgatóságot. *Kertész* Albertnének egy igen sikerült szerzeményét énekelte özv. *Mihálovits* Béláné. Hanejának tisztasága és kiváló iskolázottsága teljes elismerést érdemel. Hogy mennyire gyönyörködtette éneke a közönséget, bizonyitja éneke nyomán járó óriási taps. *Oltósi* Oszkár ügyesen adott elő egy monológot, *Füstös* Gyula sikerült éneke zárta be az estélyt. — A következő estélyt e hó 28-án, husvét másod ünnepén tartják meg, mely ezen évad utolsó estélye is lesz.

Közlegelők felosztása és bérbeadása. Évek óta hangoztatjuk, hogy a közlegelők feldarabolása és elszántása tekintetében valósággal rablógazdálkodás folyik országszerte, mely sokkal veszedelmesebb állattenyésztésünkre, mint egy tuczat Balkán-szerződés. Ugy látszik Serényi Béla energikusan akar rendet teremteni, s a további visszaéléseknek gátat vetni. Nevezetesen valamely legutóbb fölmerült esetből kifolyólag elvi jelentőségü határozatban mondotta ki, hogy a községi tulajdonban levő közlegelők felosztása, bérbeadása, vagy részleges eladása tárgyában hozott községi határozatok végrehajtásához a törvényhatósági jóváhagyáson kivül a földmivelésügyi miniszter engedélye is szükséges.

Jönnek a szinészek. *Szilágyi* Dezső szinigazgató, ki társulatával jelenleg Marosvásárhelyt időzik, e hó végével Székelyudvarhelyre érkezik s egy hóra terjedő évadját 30-ikán megkezdi. A társulat az 50-ik cs. és kir. gyalogezred zenekarát hozza magával. Ujdonságai: Jack, a senki, — Atlanta, — Botrány, — Trenk báró, — Taifun, — Kuruzsló, — Tilos a csók, — Kis czukros, — Sári biró, — Luxemburg grófja, — Liliom stb. stb. lesznek. A darabok, mint nekünk irják, jól össze vannak tanulva, s igy kifogástalan előadásban kerülnek szinre. A bérlet eszközlése végett *Baranyay* Ferencz titkár 21-ikén ide érkezik.

A kath. főgimnázium ifjuságának Önképző-Köre márczius 15-ikén, d. e. 11 órakor az intézet nagytermében tartja meg hazafias ünnepélyét, melyre a szives érdeklődőket tisztelettel meghivja. Müsor: 1. Szózat. 2. „Talpra magyar!" Szavalja *Szomesán* László 8. o. t. 3. Ocskay-szerenád. Vonósnégyes. 4. Nemzeti zászló. Énekli a vegyeskar. 5. Alkalmi beszéd. Mondja *Petrovay* Jenő 8. o. t. 6. Kuruczdalok. Zongorakisérettel énekli *Palló* Imre 8. o. t. 7. A Rütli-jelenet Schiller „Tell Vilmos" cz. drámájából. Előadják: Csató Sándor (Melchtal), Kovács Vilmos (Fürst Walter), Luckhaub Miklós (a pap), Majerszky Gyula (Meier), Palló Imre (Stauffacher), Péter József (Hunn Konrád), Reichert Pál (sekrestyés), Schóbert Frigyes (Baumgarten), Simó Domokos (Aufdermuer), Szép István (Sewa), Szomesán László (Reding), Szőke Jenő (Abühel). 8. „Tavasz elmult". Énekli a férfikar. 9. Himnusz.

Honvédzenekar Székelyudvarhelyt. A székely Dalegylet folyó hó 28-án husvét másodnapján rendezendő nagyszabásu hangversenyén a kolozsvári honvéd-zenekar fog közreműködni. Ez alkalommal egy hársfa szóló is lessz a honvéd-zenekar részéről előadva. A zenekar közreműködése tetemes költségébe kerül a Dalegyletnek, s igy igen nagy szüksége van a közönség pártfogására; megnyugtathatjuk a székely Dalegyletet, hogy ez a város, mint a multban nem vonta meg a dalegylettől a pártfogását, ugy jelenben s jövőben is biztositja meleg szeretetét és pártfogását.

Márcz. 15. a kollegiumban. A református kollegium Petőfi Önképzőköre márczius 15-ikét délelőtt 11 órakor az intézet tornacsarnokában ünnepli meg, melyre az érdeklődő közönséget szivesen látja a rendezőség. Müsor: 1. Egyveleg „Bánk-bán"-ból, Erkel F.-től, játsza az ifj. zenekar 2. Petőfi „Nemzeti dal"-át szavalja *Nemes* Árpád 8. o. t. 3. Megnyitó beszédet mond *Biró* Sándor tanár. 4. Őseink emlékezete Huber Károlytól, előadja az ifj. ének- és zenekar. 5. Czinka Panna, Farkas Imrétől, szavalja *Kiss* András 7. o. t. 6. Ünnepi beszédet mond *Nagy* István 7. o. t. 7. Vonósnégyes: Schumann Andante és Allegro, előadják: *Dunst* Sándor (főreálisk. 7. o. t.), *Molnár* Károly 8. o. t. *Orendi* Vilmos 6. o. t és *Méhburger* Frigyes 5. o. t. 8. Igazgatói záró beszéd és a „Gidófalvy"-ösztöndijak kiosztása. 9. Rákóczi induló, játsza az ifj. zenekar. Szives adományokat a zongora-alap javára köszönettel vesznek.

A m. kir. áll. ipari szakiskola f. hó márczius 15-én a nagy nap emlékére hazafias ünnepélyt rendez, mely ünnepélyre az érdeklődő közönséget is hazafias tisztelettel meghivja a rendezőség. Az ünnepély kezdete d. e. fél 9 órakor az intézet nagytermében.

A nemzeti munkapártot szervezik. Udvarhelyvármegyében is megkezdték a nemzeti munkapárt szervezését. A szervezést előkészitő százas bizottságot folyó hó 7 ikén megalakitották. Vidékről *Ugron* Zoltán, *Szent-Királlyi* Ferencz ny. ezredes, *Kozma* Endre kir. közjegyző, *Ugron* János, *Daniel* Lajos tagjai a bizottságnak, mely megalakulása alkalmával táviratilag üdvözölte gróf *Haller* János főispánt.

Gyermekestély. A székelyudvarhelyi szent-Ferenczrendiek vezetése alatt álló róm. kath. elemi fiuiskola növendékei f. hó 14-én este fél 8 órakor főgimn. disztermében hazafias gyermekestélyt rendeznek, melyre a közönséget hazafias tisztelettel meghivják a szerzetes tanitók. Müsor: 1. Himnus: két hangon énekli a gyermekkar. 2. Ne féltsétek a magyart! szav. *Göllner* Ernő 4. oszt. t. 3. Jó magyar hazánkért, énekli a kar. 4. Szózat a kis honfitársihoz: *Virág* Bálint 6. oszt. t. 5 Szózat: 2 hangon az az énekkar. 6. Nemzeti dal: szav. *Molnár* György 5. oszt. t. és a tömeg, kiséri a kar. 7. Nemzeti szin: énekli *Szamay* Pista 3. oszt. t. 8. Mi a haza? Pósa bácsitól. szav. *Derzsy* Lajos 5. oszt. t. 9. Ünnepi beszéd, tartja: P. *Csiszér* Bonaventura igazgató. 10. Nemzeti zászló: énekli a kar. 11. A szabadság napján: szav. *Losdorfer* Lajos 4. oszt. t. 12. Fuvolán játszik: P. *Máthé* Özséb tanitó. 13. Budavári tárogató, Szepessytől: szav. *Kovács* Miklós, tárogaton kiséri *Bámbó* Aladár és a helybeli zenekar. 14. Riadó: szav. *Hartmayer* Rudolf 6. oszt. t. 15. Budavári induló: énekli a kar.

Az iparosok szabad lyceumában az idei ciklus befejező előadását ma, vasárnap d. u. 2 órakor *Kovács* Dániel kollegiumi tanár tartja meg. Szavalnak *Zengliczky* Károly és ifj. *Rájk* József.

Halálozások. *Pap* Lőrincz nyugalmazott lelkész életének 73-ik, papságának 49-ik évében folyó hó 8-ikán elhunyt. Temetése 12-ikén volt Máréfalván nagy részvét mellett. Halálát testvérei: Pap János ny. plebános és *Domokos* kir. tanácsos főmérnök családjával gyászolják.

Özv. *Palló* Imréné született *Hegyi* Lidia f. hó 8-ikán elhunyt Mátisfalván. Halálával kiterjedt rokonságot boritott gyászba.

A Temetkezési egylet közgyülése. A róm. kath. jellegü Első Temetkezési Egylet folyó hó 20-án délután 3 órakor a Polgári Önképzőkör nagytermében tartja meg V-ik rendes közgyülését P. *Csiszér* Bonaventura elnöklése mellett. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés. 2. Pénztárvizsgáló bizottság jelentése. 3. Pénztári jelentés. 4. Pénztárnok és felügyelőbizottságnak felmentvény megadása. 5. Indítványok, melyek márczius hó 13-ig az elnöknél irásban benyujtandók.

x **Női divat szövetek,** mosó ruha-kelmék, mélyen leszállitott áron kaphatók Szentkovits János Utódánál. Olcsó maradékok!

A parajdi Polgári Dalkör, márcz. 15-ét d. u. 3 órakor a piacztéren ünnepli meg. Az ünnepélyt *Benedek* Kálmán főmérnök, dalköri elnök nyitja meg, mig az emlékbeszédet *Szakáts* Zoltán tartja.

Vakok felvétele. A vakok kolozsvári áll. segélyezett orsz. intézetében a jövő 1910—11-iki tanévre, vallás és nemzetiségre való tekintet nélkül 15—16 vak fiu növendék vétetik fel. Felvétetnek, oly 8—14 vak fiuk, kik a vakságon kivül más testi vagy szellemi fogyatkozásban nem szenvednek. Ezen tanévben több alapitványi hely üresedik meg, mely alapitványi helyeket, oly szegény szülők vak fiu gyermekei nyerhetik el, kik szegénységüket szegénységi bizonyitvánnyal igazolni tudják. A kérvények május hó végéig a „Vakok kolozsvári áll. segélyezett orsz. intézet" igazgatóságához nyujtandók be. Bővebb felvilágositással az intézet igazgatója bárkinek szolgál.

A magyar szent korona ünnepe Rómában. Az a nagy arányu készülődés, melyet az Országos Katholikus Szövetség elnöksége (IV. Ferenczik-tere 7.) az április 11—22-ére Rómában tartandó szent korona ünnepség rendezésében tanusit, már eddig is szép eredményeket biztositott az ünnepség fényének emelésére. Résztvesz ünnepségen Ő felsége a király személyének képviseletében *Széchény* Miklós gróf vatikáni nagykövetünk, a magyar királyi kormány képviseletében *Bezerédy* Viktor államtitkár; a püspöki kart képviselik *Széchenyi* Miklós gróf, *Radnai* Farkas, *Balás* Lajos, *Zichy* Gyula gróf, *Boromisza* Tibor és *Fischer Golbrie* Ágost megyés püspökök. Resztvesznek az ünnepségen: több főrend és orsz. kepviselő, nagyobb országos intézményeink képviselői. Képviseltetik magukat a káptalanok egy vagy több tagjuk által, a szerzetes rendek rendfőnökeik által, magasabb állami és közigazgatási hatóságok, kulturális és vallásos egyesületek, azonkivül nagy számmal vesznek részt egyes résztvevők is az ország minden részéből. A Vatikánnal történt hivatalos megállapodás szerint az ünnepségen résztvevők április 17-én fognak tisztelegni X. *Pius* pápánál s ez alkalommal történik a magyar szent korona és koronázási jelvények hü és nagyértékü másolatának ünnepélyes ajándékul adása a pápának *Széchenyi* Béla gróf, a magyar szent korona őre jelenlétében. A rendezőség különös gondot fordit arra, hogy az ünnepség fényének emelése mellett a résztvevőknek az ut kellemes és szórakoztató tanulmányul szolgáljon, ép ezért vette fel programjába Velencze, Firenze és Nápoly érintését és a részvételi dijakat szokatlan olcsó árban (I. oszt. 270 Kor., II. oszt. 220 K., III. oszt. 150 korona) szabta meg. Sohasem volt nagyobb szükség tanubizonyságot tenni a magyar nemzet és a magyar királyság önállósága mellett az egész világ előtt, mint jelen alkalommal s ez egyuttal a legfontosabb ok arra, hogy mind az országos intézményeink, mint pedig a magyar közönség részéről minél többen jelentkezzenek rész vételre. A rendezőség ezuttal is kéri az érdeklődőket, s különösen az intézményeket, hogy az ünnepségek sorrendjének megfelelőbb összeállitása érdekében jelentkezésüket minél előbb tegyék meg az Országos Katholikus Szövetségnél (Budapest, IV, Ferencziek-tere 7.,) ahol minden érdeklődésre készségesen szolgálnak felvilágositással.

Állati betegség. Rühkór fellépett szorványosan Bogöz község ioai omanyában.

A **migrén** legtöbbször csak a lassu emésztésből ered. A természetadta **Ferencz József**-keserüviz a gyomor müködését kitünően feltrisiti. Kiméletes hatása miatt érzékeny idedzetü emberek, különösen nők, előszeretettel használják. Igyunk időközönkint éhgyomrra ½ pohár valódi „Ferencz József"-kezerüvizet!

—

A patak.

— (Helyi izzel.) —

Valami gyönyörüséges hangulat libegett a vize fölött...

Külömben éj volt, a patak folyt a nagy viz, a Küküllő felé s szürke vizét apró erekben, széles pántlikákban vezette a kövek között, mintha a Szarkakő izzadsága jutna méltó kifejezésre a föld, a természet misztikus testén.

A villany-fény s a holdvilág egyaránt feredett benne, a partokon az éjjeli — utczai — élet kezdetét vevé...

Egy nehány szekér takarodott nyugalomra még, a lassu ökrök fehér teste, szőrözete imbolygott a tekervényes uton, a durva kerék pedig nesztelenül szántott bele a sáros földbe, mintha azt a hangtalan erőlködést akarná szimbolizálni, amivel buzzuk-vonjuk az élet-igát.

Hidon állok... s természetesen nézem a vizet, az ágtömések, gátlások hatalmas tömbökké fujódnak a szemeim előtt s titkos méhükből csak ugy nagy néha löttyen bele a vizbe egy-egy béka, bugyborékolva izzik utánna a viz.

A házak is mintha nőnének, a feketeszin zsindelyen az éj vándora, a macska indul kétes utjaira, a kihajló fekete kerteken egy-egy elváló deszka int öntudatra.

Majd megnyilik egy-egy kapu, valami fekete alak jön óvatosan s belezudit egy kosár Isten tudja mit a vizbe.

Nem látott meg!

A vizbe öntett anyag fölé porfelhő gömörödik, az is eloszlik, a türelmes patak kikezdi az uj táplálékot, hozza felém.

Kormos tollu-seprü kaczéron, könnyedén libeg végig. Fennebb valami hosszu fekete tekergőzik, piócsa, vagy kigyó lesz. Éppen a lábaimnál fonja körül a követ, bőrszij-hulladék. Tovább nehéz bakkancs küzködik a létért, elkoptatott vesszőseprü kiszakadozott kosár szüri a vizet.

Valahol távol, kőhajitásnyira inas-gyerek szól bele az éjbe, nóta, avagy fütty. Távolodik, csendesül, elviszi magával a költészetet

Azaz mégsem!

A béka kuruttyolást ki is hagytam, pedig ez egyszerre elvágja a hétköznapi hangulatot, jön a romantika.

*

A csipkézett deszkakert lyukain bujnak ki. Szótlanul jönnek elő. Marczona legények, a karjukon feltürve az ing, mellükön kötény, fejükön semmi s amint összefonják a karjukot, az izom imponálva dudorodik ki a kujakjuk alatt.

Ott állanak szótlanul a szabad levegőn, hol a legkeskenyebb a mart, amint elmegyek köztük, az erő öntudatával, férfiasan néznek a szemembe. Visszanézem, mint illik, hiszen engem sem a gólya költött.

A megjegyzéseket nem hallom. Megyek. A kertek árnyékában járok s akaratomon kivül indiszkrét lettem.

— Nem szeretsz!

— Dehogy nem! — erősködött a férfi

— Elhagysz! — riadozott ujra a fehér cseléd.

— El a tüzet... Ha'szen szeretlek! — emlegette a benső világát ujolag a lovag.

El is hittem neki, mert mint láthattam, majd hogy ki nem szoritotta a vért a hölgy ujjaiból, ragaszkodása jeléül.

Félre forditom a fejemet a bronz szinü kertek felől, — amiken fehér kréta betük kigyóznak végig — az élet számkivetett kifejezései.

*

Azon a bosszantó disszonáns gondolaton elmélkedem, hogy milyen kár volna ezt a természetes összhangot megrontani valami kulturális mesterkedéssel, teszem azt, kőbe faragni a patak alkotta vadregényes ákácz bokor szegte partot, elrombolni a gyermekek strukturáit, a mesterséges dugásokat, elhajhászni a szerencse jelzőket, a csihány-zsákos czigánynőket, rendőrt korzóztatni a természet fiai között.

A patak megnyugtatólag locsogott. A surranó kutyus után kövek röppentek s valamelyik korcsma előtt elénekelte magát valamelyik polgár.

A hüvösödő levegő egészséges fehér párát, ködöt teritett a mindenségre, a patak ágya fölé s egy rézsutas villanypózna körtövéje körül megriadva kereste a fényt nehány kába szürkületi pillangó.

Nyirő József

—

KÖZGAZDASÁG.

A kender és len.

Székelykeresztur, márcz. 11.

Tanácsot adni könnyü, de jó tanácsot adni nagyon nehéz Ezt elmondhatja a gazda is, akinek ugyancsak van módjában hallani a jó tanácsokat. Hagyjatok föl az egyoldalu szemtermeléssel, térjetek át jobban az állati termelésre, de mindenekfölött karoljátok föl az ipari növények termelését és industrializáljátok a mezőgazdaságot, ezt a tanácsot hallja uton-utfélen a termelő. Hogyha azután neki rugaszkodik a sok jó tanács következtében a tettek mezejére és belevag ebbe vagy abba, akkor a leg több esetben követi a balsiker, amely sokszor keserves áldozatokkal jár. Miért? Mert a sikernek hiányzanak alapfoltételei. Ne beszéljünk a holyhez kötött répatermelésről, ne a kontingenshez kötött kiváltságos szesztermelésről és a rossz utak miatt sok vidéken teljesen lehetetlen tejértékesitésről, válasszunk ki ez alkalomra csak kettőt, két fonálnövényt, a lent és kendert, amelyek mint a szövészet nyersanyagai, elsőrangu ruhazati és háztartási czikkeket képeznek és az államgazdaság szempontjából tekintélyes szerepre hivatvák a nemzeti termelésben.

Vajjon belefoghatott-e ma a siker reményével a magyar termelő a kender és a lentermelésbe? Ha biztosan bukni akart, igen. A külföldi szövetanyagok betódulása elől menekülnie kellett e két jelentékeny gazdasági növénynek a feledés örvényébe. A lent ki szoritotta az orosz len és a gyapot, a kendert az indiai kender vagyis juta; amelynek az osztrák szövészeti ipar érdekében szabad volt az utja hozzánk, vám nem terhelte bejövetelükkor és az exotikus termelés olcsóságánál fogva a két czikknek termelése csakhogy nem képtelenséggé vált.

Pedig hej! Micsoda virágzó korszaka volt egykor e két czikk termelésének Magyarországon. Még nagyanyáink saját termelésü lenbol fonták, szőtték a szebbnél-szebb és az unokára szálló elpusztithatlan lenvásznakat. Még 1—2 évtized előtt a kisgazda és cseléd a saját termelési durva kenderszőtteseit viselte. Kissé érdes volt, az igaz, a felülete a kendervászonnak, de hordhatta a paraszt a vászoninget és gatyát elkopás nelkül, amig élt.

Ma már ez mind másképp van. Ma ur és paraszt egyaránt csehországi gyapotat visel, amely nem ád ugyan neki elég meleget, de egy kissé erősebb munkanál lerongyolódik testéről. És a mi fő, viszi ki a pénzt tőlünk a külföldnek, amely csak drágán eladni akar nekünk, de amit mi adunk el neki, azt a lehető legolcsóbban iparkodik és birja is tő ünk beszerezni. Sőt nem volt elegendő a külföldi olcsó és éppoly hitvány nyers szövőanyagok, illetve készitményeinek beáramlása fogyasztási területünkre, hanem ehhez járult még egy bölcsnek éppen nem nevezhető intézkedés — a folyó és pataki áztatás eltiltása — a halászat érdekében.

A szegény kisgazda, zsellér és cseléd el lett tiltva az áztatástól, mert árt a haltenyésztésnek, de senki sem jött segélyére abban, hogy áztathasson másként. Csoda e, ha ily körülmények között a kender- és lentermelés nálunk csakis a legszükebb határok közé szorult. És ezzel egyuttal meg lett ölve a földmivelő nép házi ipara. A földmivelő nép asszonyai, akik télen fontak és szőttek, most ősztől tavaszig ölbetett kézzel várják a kikeletet, amely a mezei munkát előttük megnyitja; addig henyélnek, mert henyélniök kell, el lévén szoritva természetes munkakörüktől

Mindezen mizeriákon változtatott volna a nyersanyagvámok behozatala, amely a hazai szövetanyagtermelést megvédelmezte volna a külföld leküzdhetlen versenyétől. Ez azonban csak jámbor óhaj maradt. Az osztrák szövetinduztria erélyes föllépése következtében a nyersanyagvámok el lettek ejtve.

Magyarországon évtized óta folyik a sajtóban az agitáczió azon érdekből, hogy a kormány ne engedje megsemmisülni e két jelentékeny szerepre hivatott termelési ágat.

A hosszu agitácziónak csak akkor láthattuk első kézzelfogható eredményeit, midőn a beruházási kölcsönről szóló 1904. XIV. t.-cz. keretében több millió koronát bocsátott a törvényhozás Tallián Béla földmivelésügyi miniszter rendelkezésére avégből, hogy a kender és lentermelésnek állami támogatással hóna alá nyuljon.

Azon állami támogatással a folyók és patakokból kiszoritott kisgazdáknak meg teremthetők asylumai, ugy amint azokat még akkor megteremteni kellett volna, midőn a haltenyésztésre különben nagyon üdvös rendeletet kibocsátották. Ezzel az államsegélylyel tehát, hogyha hozzáférhetőségét a népre nézve nem nehezitik meg, egy kardinálishiba jóvátehető.

A kender- és lentermelés lendületet fog nyerni e rendelet folytán és az ország lakossága számára egy uj terrénum nyilik meg, ahová a mostani egyoldaluságból menekedhetik, de szocziális szempontból javitani fog erősen a rontottakon, mert a nép számára a szövési háziipar felvirágoztatásának feltételei ujra megadva vannak. A rendelet az első elhatározó lépés a kender és lentermelés felvirágoztatására.

Gazda.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája.

Szám. 508—1910. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy az Erdélyrészi magyar jelzálog bitelbank kolozsvári lakos, végrehajtatónak Szebeni Antal székelyudvarhelyi lakos elleni 317 kor. 14 fill. tőkekövetelés és ennek és pedik 158 kor. 94 fillnek 1909. évi február hó 1-től 158 kor. 94 fillérnek 1909. évi augusztus hó 1-től járó 9% kamatai, 1% birság, 1/10 1/1 illeték 25 korona 88 fill. eddigi és a még a jelen kérésért 24 kor. 74 fillérben megállapitott, valamint a még felmerülendő költségek kielégitése végett a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén a székelyudvarhelyi 1604. sz. tljben A† 755., 764. és 775 hrsz. egész ingatlanok: és pedig a 755 hrsz. ingatlan 1200 kor., a 764 hrsz. ingatlan 480 kor.. a 775 hrsz. ingatlan 10 korona kikiáltási árban a Brüder Hecht czég 288 kor. 80 fill. s jár. Brüder Dub bécsi czég 469 kor. jár. Heissmann és Schiche habe figeni czég 4000 kor., valamint Gáspár József 319 korona 16 fill. s járulékaiból álló követelés kiegyenlitése végett is az árverést elrendelte. És hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1910. évi **április hó 5-ik** napjának d. e. 8 órakor ezen tlkkvi hatóság árverelő szobájában megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól.

Székelyudvarhelyt, 1910. január 16-án.

Gyarmathy, kir. törvszéki egyes biró.

T. cz. Van szerencsém a nagyérdemü közönség b. tudomására adni, miszerint **márczius hó elsejével**

férfi szabó-üzletemet

Kossuth-utcza 9. szám alá Tamás Balázs füszerkeresk. mellé **helyezem át.**

Hogy a t. közönség igényeinek megfelelhessek, állandó nagy raktárt tartok **hazai és külföldi szövetekben,**

tavaszi és nyári mintákat

dus választékban. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, u. m.: Férfi és gyermekruhák készitését a legszebb kivitelben a legolcsóbb árak mellett.

Kérem a helybeli és vidéki közönség becses pártfogását — tisztelettel

MARKÓ ISTVÁN

uri szabó.

Kossuth-u. 9. szám.

Reményi Frigyes

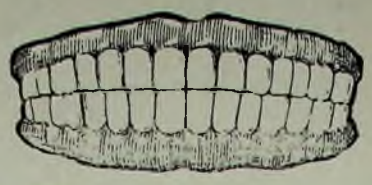

fogászati müterme

Székelyudvarhely, Kossuth-u. 56.

Pannajoth-féle ház

Fogad: délelőtt 8–12 óráig és délután 2–5 óráig.

Aljszétküldés!

Pontosan az ábráknak megfelelően a rendelő mértéke szerint készült, pompás szabásu aljakat ajánlunk

5, 8, és 12 kor.-ért.

Kérjen szövetmintákat és mértékvételi utasz.

Bármely divatlapból kivágott és nekünk beküldött ábra alapján küldünk szövetminták kapcsán árajánlatot

Lőwy Ernő és Társa

nőiruhavállalata PÉCSETT.

a Dunántul legnagyobb nőiruhakészitő üzeme

Görpálya alkalmi vétel!

11 waggon 65 mm. magas, 9·3 kgos használt aczélsin, megtekinthető Dédán,
20 „ 70 „ „ 11 „ „ „ „ Eszék közelében.

500 darab különféle kivitelü uj és használt kocsi, váltó stb. budapesti telepünkön.

Továbbá rendelkezünk:

30, 50, 60 és 80 lóerős 760 mm. és 2 db. 20 lóerős 600 mm. nyomtávu használt gőzmozdony és 3 db. uj 1435 mm. (normális) nyomtávu forgókorong felett

Teljes gőrpályák nyomjelzése, tervezése és kiépitése.

Száraz és vizikotrók vételre és bérbe.

Roessemann és Kühnemann

BUDAPEST, V., Váczi-ut 113—115. szám.

Sz. 54—1910. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alólirott birósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1909. évi 4656 és 5358 számu végzése következtében a székelyudvarhelyi Zálog kölcsön intézet, betéti pénztár engedményesse Rössler Károly javára 900 kor. s jár. erejéig 1909. évi deczember hó 17-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1000 korra becsült következő ingóságok, u. m.: fedeles kocsi, szánkó, bőrhám és lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a székelyudvarhelyi kir. jbiróság 1909. évi V. 704/3. sz. végzése folytán 900 kor. tőkekövetelés ennek 1909. évi augusztus hó 13 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 128 korona 37 fillérben biróilag mar megállapitott és a még felmerülendő költségek erejéig, Székelybetlenfalván a helyszinén leendő megtartására 1910. **évi márczius hó 23-ik** napjának délutáni 3 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igerőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX t.-c 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Székelyudvarhely, 1910. évi márczius hó 7 én.

Nagy Lajos, kir. jbir. végrh.

A **legtartalmasabb** **legelőkelőbb** **legjobb** **napilap**

„AZ UJSÁG"

Budapesten.

Egy évre . 28·— K
Fél évre . . 14·— „
Negyedévre . 7·— „
Egy hónapra 2·40 „

Egyes szám ára 10 f
Vasárnapi szám 20 f.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Gaspari Frigyes és Társai

MEDGYES, Nagyküküllőm.

Faiskolái

leszállitott áron ajánlják összes faiskolai czikkeiket, u. m.: Magoncz, kőmagu és csontárgyümölcsfákat, pöszméte és ribiszke cserjéket, málnákat, földiepret, diszcserjéket, gyümölcsfa vadonczokat, sövénynek valót, tülevelü fakat, rózsákat stb. Árengedmény 10% törpe gyümölcsfáknál 30%, tülevelü (fenyő) fáknál 50%

Árjegyzék kivánatra ingyen.

Ealdó v. kiadó

az Árpád-u. 18. sz. ház.

Értekezhetni Nagy Samu ügyvéd és Barabás András árvasz. elnu urakkal

Értesités.

A nagyérdemü helybeli és vidéki hölgyközönség tudomására adom, hogy Budapesten a **női divat-kalap** készitést teljesen elsajátitottam.

Üzletemet **Iskola-u. 8. sz. alatt,** saját lakásomon

április 1-ével megnyitom.

Bécsi, párisi modell kalapok, valamint saját készitményeim gyermekek és felnőttek részére készen vagy megrendelés szerint, mindennemü kivitelben.

Mindennemü átalakitás pontosan és jutányosan eszközöltetik, ugy helyben, mint vidéken.

Szives pártfogást kér kiváló tiszteiettel

Szász Berta.

CZELL FRIGYES és FIAI

bortermelők és bornagykereskedők

Medgyes.

Legjobb beszerzési forrás természtadta valódi erdélyi hegyi borokban.

Hordókban és palaczkokban.

Kitünő saját termésü vörös borok.

Motorok! Gazdák! Gőzgépek!

Ha elsőrendü gépet akarnak venni kérjenek árjegyzéket az Európaszerte hirneves

magánjáró és vontatható benzinlokomobilok, magánjáró és vontatható gőzlokomobilokról.

Teljes cséplőkészletek.

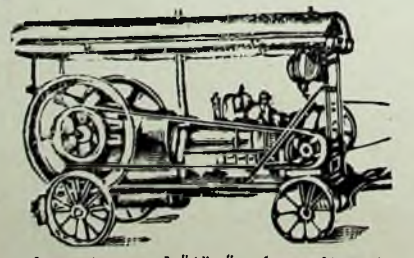

Benzinmotoros kötöző, napritó gépek vontatásra és magánjáró szerkezettel.

Stabil benzinmotorok. Szivógáztelepek

Kellner és Schanzer

Budapest, V., Aulich-utcza 2. sz.

Sürgönycim: „Világosság" Budapest.

Kitünő minőségü és legmagasabb szilárdságu PORTLANDCEMENTET ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENTGYÁR BRASSÓ

Itt helyben kapható RÖSLER és GÁBOR czégnél.